

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Væddeløbet i det Lave

Citation: Baggesen, Jens: "Væddeløbet i det Lave", i Baggesen, Jens: *Riimbreve og poetiske Epistler. 1. Samling, 1784-1808. - 1890, 1889-1903*, s. 235. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen02val-shoot-workid90053/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Riimbreve og poetiske Epistler. 1. Samling, 1784-1808. - 1890

Væddeløbet i det Lave.

Til Digteren Ohlenschläger i Paris.

«Tel brille au second rang, qui s'éclipse au premier» —
 Det gielder omvendt tidt, naar den, som græder, leer.

Marly.

Tak for den Tilskrivt, som din Skærts
 I respektive Svar paa Vers
 Har alt for kærtlig lempet efter
 Min Lands og Fatnings ringe Kræfter,
 Nedladende sig til en Stuil,
 Der egentlig kun mig er egen,
 Og som din Muse, halv forlegen,
 Har vist ledsaget med et Smil,
 Om ikke med lidt huuslig Skænden,
 fordi du hendes Høihed tvang,
 Trods lange Slæb og tunge Krone
 Samt høie Høle under Sko'ne,
 Midt i sin stadfæstige Gang
 Til en Slags Gaderøtterenden
 Med een af disse Duller smaa,
 Der løber om, med Tøfler paa,
 Og ofte blot paa Hofesokker,
 Lyndskædte, let til fods, som Pøkker,
 Og sticke Pøkker eller Taft
 I Poesiens Dimmelskaf —

Jeg meener, som du vel kan tænke,
 Min Dulle, salig Westels Enke.

Tak, Herre Den! des meere Tak,
 Da, for sin Majestet en smule
 Ved denne Leilighed at skule,
 Din eliers kongelige Snaf
 Smidsøbte sig en hullet Klappe
 Istedenfor en simpel Fraak,
 Hvis Werner var den lidt for knappe;
 Og, for at blive min saa lig
 Som mueligt, næsten alt for kurtig,
 Alt for pudseerlig, alt for snurtig
 Riimfarrifatureerte sig!
 Tak siger jeg, Tak siger dig
 Med mig den lille Skemt-Canaille,
 Der sidder med sin smakkre Taille,
 Skændt Enke, dog som nylig fød,
 Saa kiølen, næver, hvid og rød,
 Her paa mit murire Luner Skød
 I Kield'ren, hvor jeg boer hos hende,
 Ved Musevimmelskafets Ende —
 Tak siger jeg med min Pernille
 for Wren af det Gienbesøg,
 Din Muse giort os har i Spøg —
 Tak, mange tusind Tak, Broerlille!
 Tak for det flemme Bryderie,
 Dig vist har voldt, saa lavt at rime
 Paa vor Maneer halvanden Time,
 I halv fortroligt Maffepie
 Med vore Duffer, vore Leier, .
 Og alt det Snurrepiberie,
 Som Smaaafolk kun og Børn fornøier,
 Og som, til Nød, vel neppe døier
 Jert eget Tempeis Gallerie —

Tak, for saa dybt J vilde stige
 Herved til os og vore Ege,
 for, uden mindste fornemt Knurr,
 J næsten under Rimets Mudder,
 Saa got som i profaisk Dynd,
 Med meer end den mig egne Fynd —
 Paa bare Been at løbe Surr —
 Og boltre jer i bare Sludder.

Naar jeg betænkter ret den Top,
 Hvorpaa du sidder dog gemeenlig,
 Høit over mig, og næsten eenlig,
 Da saare saa til den steg' op,
 Begriber jeg det næsten ikke,
 Hvorimude du, paa langs og tværs,
 J næsten underjordiske Vers,
 Min komiske Begeistrings-Hikke
 har kunnet, blot ei trunse mod,
 Men virkeligen, fod for fod,
 Og Kiim paa Kiim, endogsaa stikke.
 Tillad, min Adam, mig at troe,
 Du meere græd derved end loe;
 Og at du ikke fik for intet
 Spøglesket i dit Sprog saa tintet —
 At det var ikke lutter Sviin,
 hvis inden Skemibillardets Borde
 Du Stød i Stød bestandig gjorde
 Min Karambol og Karolin!
 Tilgiv mig, hvis af Kunst jeg mærker
 J dit naive Svar et Spor,
 Og at jeg det blandt dine Værker
 Netop det mindst naive troer.
 At gjøre din fru Mælpomens
 Paa Riimbrevmuseens lave Scene,
 for, uden Tvang at løbe rap

Med min Smæksfilliken om Kap,
 Trods hendes Gyldenstøvkes Trøste
 Og Selvmors Skjort — saa reent til Sløve,
 Saa fuldelig fra Taa til Tip
 Til overgIVEN Spirrevip,
 Har sikkert kostet dig lidt Mæie.
 Og det er ei at undre paa —
 Du vil din Nød bestandig faae,
 Naar ikke blot du med de store
 Spilopper røre vil og more,
 Men ogsaa kiidre med de smaa.

Thi — jeg vil tiene dig, min Broder —
 Man være kan et stort Genie
 Med alle Nykker, alle Noder
 J Tæts og allsens Poesie:
 En sand Original-Copie
 Af Gøtthe, fanden og hans Moder —
 Og sere sig til Dreier i
 Naturens plastisk-brastisk-brægtige
 Og pittorest-groteske, prægtige,
 Naive Pottemagerie
 (hvis Skjorhed sig kun stelden blotter
 J fastelavnste Mandags-Potter) —
 Man sere kan hos alle ni
 Nat ud og ind, og blive fader
 Til ni Kuld Qvæder og Ballader,
 Og til den hele Skue-Slægt,
 fra Ridderen af Elephanten,
 Med Alexandernavn i Kanten,
 Til Spilleis komiske Klor-Knægt —
 Ja — jeg vil tiene dig, monfrère! —
 Man af Naturen fød kan være
 Til Guds og fandens Tidsfordriv,
 Og være flædt, paa alle Moder,

J Gadeviiser og i Øder,
 Før fødten selv, i Moders Liv —
 (Hvis min forsøerffe Jordemoder
 Har ikke smigret mig med Snak,
 Jeg selv endog har havt den Ære
 I en slags Skjorte født at være,
 Der lignte baade Kiol og frak)
 Ja — jeg vil dig end mere lade —
 Man digte kan en Iliade
 Trods den almægtige Homers
 (Hvis Almagt var dog vel som fleers),
 Man kan endog maaffee det tvinge,
 Med dybe fixer af et Par Læs
 Betydningsfulde Mortensgiæs,
 Sig fragiff op at kunne svinge
 Høit over en Euripides
 Og Æschylos i Dramurgien,
 Og atregiere paniff i 'en
 (Tak see ny tydske Panfophies)
 Som en fuldendt Panfophokles —
 Ja — hvis, som sagt, kun rigtig ryffes
 Bemeldte fixerevingers Skud
 Af Minaturens Dildgaas ud,
 Og Abningen af Maren lyffes,
 Hvormed sig kækkt forstrev fra Gud
 Den salig' Doctor faust til fanden —
 Man uden mindste hovedbrud
 Kan gaae saa drastiff fra forstanden,
 At alt det Smør, der gøres i
 Naturens Melkeveies Kierne
 (Saa kalder jeg en Digters Hierne),
 Blir lutter ævret Smør-Genie:
 Puur, pære, plastiff Phantafie —
 Man jiden kan med denne smøre
 Nye Verdner sammen, af og til,

Trods dem i Shaffpears Trylleffpil,
 Og Konger, Kæmper, om man vil,
 Og alffens Kalibaner giøre
 Deri, hvem veed? — og dog, Broerliil,
 Og dog — just iffe løbe til,
 At giøre Riimbrev-Ærieller,
 Smaaabitte Luneglutter, eller
 Jens Baggesenffe Bagateller,
 I lette Vers, saafnart man vil.

Saa (for af Biblen at fremføre
 Bevis, hvor seert den Tanke kan
 Selv Tusendfunffnere forføre:
 At hvad i Grovt man nemt kan giøre,
 Gaaer i det fine let og an) —
 Saa blev for Israels Befrier
 Ægyptens Troldmænds Koglerier,
 Der stak, og gjorde næsten Beet
 Den jodiffe Landplagemager
 I hjemmegiorte Landeplager
 Af næsten engelsk Bonitet,
 Til Skamme netop i det Lille —
 Og de, der tappert slog Spadille
 Til hver hans Trumf-Kalamitet,
 Og estergiorde hans Spektakler,
 I store tragiff Mirakler
 Af alffens Mord og Void og Gruus —
 Imens der laae et fandens huus —
 Blev (siger Skriften) reent til Stakler,
 Og hver stod, flad og flau, konfus,
 Da det med eet blev ganffe stille,
 Og Jøden dem faldt paa at drille
 Med Estergioreren af hans Luus. —

Saaledes — for paa mit Exempel
 At sætte Hedenffabets Stempel

(Hvis Biblens er dig ikke nok,
 Der af deslige har en Skof),
 Saaledes Jupiter, der gjorde,
 Som Dvergud, alt hvad han torde —
 Og torde, hvad han vilde — thi
 Hans Guddom var et, trods Herr Schlegels,
 Herr Tiecks, Herr Werners og Herr Hegels,
 Udeles ugeneert Genie —
 Der brød sig lidt kun om Kabalen
 Af Christendommen og Moralen —
 Og trodsede den gode Smag
 (Den i det mindste, som er Moden
 Blandt sædelige folk paa Kloden)
 I manges Ytring for og bag —
 Som derfor og blev Stamme-Peter
 Til alffens Bestialiteter
 I Verdens store Jupitrit,
 Ved det de øvrige Planeter
 En Hoben Genialiteter
 Med hans Genie paa Halsen fik —
 Selv denne Jupiter, den første
 Blandt alle Gøtther, og den største,
 Der hver en Kæmpe-Div og Brud,
 Snart med, snart mod Naturens Orden,
 Befov i Himlen og paa Jorden —
 Som Svane snart, og snart som Stud —
 Men altid herlig som en Gud —
 Der, uden allermindste Hinder,
 Og uden at det kosted ham
 En Skilling Udgiot, gjorde tam
 Den hele Vildpart af Gudinder,
 faldt reent igiennem, som vi see,
 I Skikkelsen af Sommer-Snee
 fra gyldne Sfyer — maatte dale,
 Sin høie Majestæt til Spec,

Sig en i Taarer opløst Snale,
 Der drypper ned i dybe Dale
 Med optøet Næb og smeltet Hale
 (For ei om Dingerne at tale)
 Og, hørende sig for at see,
 Han maatte grædende betale
 for et Par lumpne Kys, maaskee,
 Af Sperevippen Danaë. —

Saa (for Exempler og at tage,
 Til Dverflod, af vore Dage)
 Saa den forfærdelige Fyr,
 Tarantelen imellem Bierne —
 En Hval imellem Sild, en Tyr
 Blandt Tudser, kort: blandt tamme Dyr
 En Tiger — der nu holder Styr
 Paa Verden her i Thuillerierne
 Med — troer jeg — med sit blotte Navn,
 Hvis Nabo-Løve-Bøl henrulder
 Om Jorden i et rædsomt Bulder
 fra Qvang-tong-fu til Christjanshavn —
 Der gjøre kan alt, hvad han vil
 (Trods Sydens Tell, og Nordens Till,
 Og Østens Poul, og Vestens Peder,
 Der staae, med Gaben, og see til)
 Og netop vil Umueligheder —
 Der med et Gaasfjæderfving
 Kan gjøre modens Potentater,
 Præfekter, Paver og Prælater
 Af ingen Ting, som ingen Ting —
 Der, efter næsten alt paa Jorden,
 Hvad der var hidtil noget ved,
 Med forrige Naturens Orden
 Tilgavns at have revet ned,
 Er i Begreb med at faae færdig

for alle Dyr et sikkert Buur,
 Og, inden sammes tykke Muur,
 En ganske splinterny Natur,
 Ham selv og dem aldeles værdig —
 Han staaer der nu — fru fine fandt,
 Og frøken Fis, og mange flere,
 Som jeg vil ei kompromettere,
 At, hvad jeg siger her, er sandt: —
 Han staaer (trods Evnen til at ake
 Selv fanden efter i at skabe)
 Med al sin Almagt der en Kien,
 Hvor det kun gielder om at mage,
 Hvad end dog kan i vore Dage
 Selv mangen Anonym, i Løn:
 Og mægter ei, trods Smiger-Øden,
 Der ligner ham med Antipoden
 Af det passive Hverkenktion —
 Trods fruens og hans egen Ven —
 Med al sin Kagen om og Roden
 I al sin Magt, med hele Kloden
 I Snavset under Støvlefoden —
 At færdig faae paa gamle Moden
 En lille Tøddel af en — Søn.

Saa (for ei længer mig at rende
 Stakaandet efter Prøver fleer
 Paa, hvad du allerede seer —
 Og Brevet paa en god Maneer
 Med en moralsk Sentents at ende)
 Saa tidt den sterke Spillemand,
 Der med Stolen fører an,
 Kun slet paa Hyrdepiben sløiter;
 Den, som i Lufften danske kan,
 Og løse paa en Afgrunds Rand,
 Kan derfor just ei gaae paa Skøiter.

Selv den, der Hoffets fine Smag
 Med Held polerer Dag for Dag,
 Og hele Nationens høvler,
 Der neppe ret i Stand, som faa
 (Kom det alvorlig an derpaa)
 Tilgavns at berste dine Støvler.

Jeg derfor giver dig, min Broer!
 Det Raad, jeg gav dig alt i Fior:
 Bliv stor — bliv ved at være stor,
 Hvor Melpomanes Lamper tindre;
 Men, alt for nær ved Jorden, gys
 for hendes Søsters Gagle-Eys —
 Og vov dig fiedlen til det Mindre!